СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 274. Джерзі Сити, Н. Дж., четвер, 27-го листопаду 1941. No. 274. Jersey City, N. J., Thursday, November 27, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

БУЛИТ НАЗНАЧЕНИЙ ВИСЛАННИКОМ ПРЕЗИДЕНТА НА БЛИЗЬКИЙ СХІД

ВАШИНГТОН. Президент Рузвелт назначив В. Булита, б. амбасадора Злучених Держав до СССР і Франції, своїм спеціяльним висланником на Близький Схід. Завданням його буде зібрати всі потрібні інформації з таких країв та територій як Лібія, Єгипет, кітловина Червоного моря, Перський Залив та можливо Палестина. Назначення це, як повідомляють вашингтонські кола, матиме велике значіння, бо Булита вважають одним з найкращих знавців европейських справ. Америці ходить тепер про це, чи уряд Петена не пішов „задалеко" у своїй „співпраці" з Гітлером коштом нових уступств в Північній Африці. Також постава Туреччини є досить непевною, коли ходить про її відношення до Німеччини. Оці справи та їх дальший розвиток змушують американський уряд мати на Близькому Сході людину, яка приглядаласяб зблизька подіям та відповідно уряд інформувала. Крім того Булит може також координувати американські доставки для Росії, які мусять йти через Близький Схід.

СТИМСОН ТВЕРДИТЬ, ЩО ФІНИ Є ПЕРЕШКОДОЮ АМИРИКАНСЬКІЙ ДОПОМОЗІ ДЛЯ РОСІЇ

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Генри Стимсон заявив, що Фінляндія вкупі з німцями старається заблокувати залізничий шлях Мурманськ-Москва й тим робом унеможливлює допомогу, яку посилають большевикам Англія та Америка. Така акція, твердив Стимсон, є не тільки шкідливою для інтересів Злучених Держав Америки, але також для самої Фінляндії, бо тим вона дає доказ, що її війна перестала бути дефензивною, а стала агресивною.

ПЕРЕД ЗАКІНЧЕННЯМ АМЕРИКАНСЬКО-ЯПОНСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ

ВАШИНГТОН. — Повідомляють, що американсько-японські переговори зближаються до вирішального кінця й що висліду можна сподіватися вже в найближчих днях. Хоч обидві сторони задержують многозначучу мовчанку, проте заклик американського консуляту в Токіо, щоб американці опустили Японію, як теж надзвичайно песимістичні голоси японської преси, можна вважати за лихих вістунів щодо висліду переговорів.

КИТАЙСЬКИЙ ПИСЬМЕННИК ПЕРЕДБАЧУЄ АМЕРИКАНСЬКО- ЯПОНСЬКУ ВІЙНУ

НЮ ЙОРК. — Д-р Лін Ютанґ, відомий китайський новеліст, говорячи на зібранню авторів в готелі Астор, заявив, що переговори між Америкою і Японією скінчаться на нічім. Бо колиб Японія навіть приобіцяла мир, вона його не додержить, бо слово японського цісаря таке саме що й обітниця Гітлера. Він твердив, що Америка мусить воювати проти Японії тому, що мікадо та його уряд є Гітлеровими попихачами.

БРАЗИЛІЯ ЗАДОВОЛЕНА З ОКУПАЦІЇ ҐВІЯНИ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО (Бразилія). — Вся бразилійська преса переповнена похвальними статтями спиводу окупації Голяндської Ґвіяни американськими військами. Вона добачує в тому кроці рішучу поставу Злучених Держав Америки оборонити західну півкулю перед всіми можливими ворогами.

Не окупація, а співпраця, каже Вашингтон.

ВАШИНГТОН. —Секретар президента С. Ерлі заявив, що американські війська не окупували Голяндської Ґвіяни, вони тільки співпрацюють з місцевими голяндськими військовими властями.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ЧІЛЕ АКВІРЕ СЕРДА

САНТІЯҐО (Чіле, Полуднева Америка). — Президент Педро Аквіре Серда, перший президент т. зв. „народнього фронту" на західній півкулі, помер в палаті Монеда по двотижневій хоробі на легені. Він мав 62 роки. Будучи з фаху учителем і адвокатом померший президент має за собою довгу політичну карієру. Ставши на чолі Чіле в 1938. р. почав з рамени „народнього фронту" впроваджувати перші ліберальні реформи, яку дуже нагадували політику „Нового Розділу" президента Рузвелта. Маючи по своїй стороні радикальну партію, до якої належав, і комуністів, а по другій велику німецьку еміґрацію з про-гітлерівськими симпатіями, Серда мав чимало клопоту з внутрішньою політикою краю. Його заступником є Джеронімо Мендез.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕПРОШУЄ ЧІЛЕ ЗА СТАТТЮ В МАҐАЗИНІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що напад відомого американського магазину „Тайм" з 17. листопада ц. р. на президента Чіле, Педра Акврре Сирди, що помер вчера, є „обидливою брехнею". Згаданий магазин написав, що президент Чіле Серда не є дійсним президентом, а тільки маріонетковою фіґурою, що окружений клікою та не багато вина. Президент Рузвелт публично перепросив чілійський уряд за образу, вчинену американським журналом.

АМБАСАДОР СТАЙНГАРДТ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК. — Лоренс А. Стайнгардт, американський амбасадор до СССР, по довгій блуканині прибув нарешті до Ню Йорку. Як відомо, він був виїхав разом з Літвіновом з Куйбишева, до Тегерану. Звідтам полетів через Африку до Леопольдвіль, Бельгійське Конґо, в Африці. Запитаний журналістами про війну в Росії, амбасадор відмовився говорити на цю тему.

ПОМЕР Д-Р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ, ОДИН З НАЙВИЗНАЧНІШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ

НЮ ЙОРК, 25. листопаду. — „Польський Інформаційний Центр" подає, що у Львові помер у 82. році життя д-р Кость Левицький, один з найвизначніших українських представників нашої доби, сеніор українського національного руху у Сх. Галичині, а останньо президент Української Народньої Ради, яка створилася по занятті Львова німцями.

Півстоліття Визначний Діяч та Політик Українського Народу

Д-р Кость Левицький родився в 1859. р. Будучи адвокатом та ученим правником відіґравав він дуже важну ролю в українському галицькому житті. Був членом Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, визначався своєю працею як заслужений робітник на полі української кооперації, був послом до галицького сойму й членом центрального австрійського парляменту у Відні. Був головою Українського Народнього Комітету, провідником української націонал-демократичної партії. За його старанням повстало багато українських інституцій, він був теж директором „Центробанку", і основником-редактором „Правничої Часописи"; від 1910. р. стає головою Українського Клюбу в австрійському парляменті, згодом і в соймі. З вибухом першої світової війни стає головою Головної Української Ради у Львові й Загальної Української Ради у Відні. За української державности в 1918. р. стає президентом державного секретаріяту ЗУНР.

З його писань заслугують на спеціяльну увагу: „Історія політичної думки", „Історія визвольних змагань галицьких українців", „Великий зрив". Він уложив також „Українсько-німецький правничий словник", і др.

Після трагедії останніх українських визвольних змагань, д-р Кость Левицький не брав активної участи в політичному житті, не перестаючи одначе відіґравати визначної ролі як сеніор українського національно-культурного й економічного життя на Західній Україні.

Коли в 1939. р. окупували большевики Західну Україну, вони арештували його, та по відомостям, що дійшли до Америки, вивезли до відомої тюрми „Лубянки" в Москві. Звідтам по кількох місяцях випущено його й він вернув до Львова. По окупації Львова німцями він перейняв провід Української Народньої Ради. Знаємо про його діяльність тільки це, що 7. жовтня ц. р. казав відправити поминальне богослуження за бл. п. президента Евгена Петрушевича, в першу річницю його смерти.

НІМЦІ ПОВЕЛИ В ЛІБІЇ ПРОТИНАСТУП

Німецькі війська в Лібії повели сильний протинаступ проти британських наступаючих сил, щоб у той спосіб увільнитись від окруження. Німці, кажуть британські звідомлення, борються завзято, немов схоплені в клітку льви. До фронтових ліній з обох боків тепер підходить піхота. Боротьба повзів припинилась тому, що залоги повзів по обох сторонах знищені до краю. Вони брали впродовж тижня безустанну участь у боротьбі. Та боротьба повзів не вирішила кампанії, хоч британські кола переконані, що під тим оглядом вони віднесли перемогу, а то тому, що німці своїх знищених повзів не можуть заступити новими.

НІМЦІ ПРИЗНАЮТЬ ЖОРСТОКУ БОРОТЬБУ

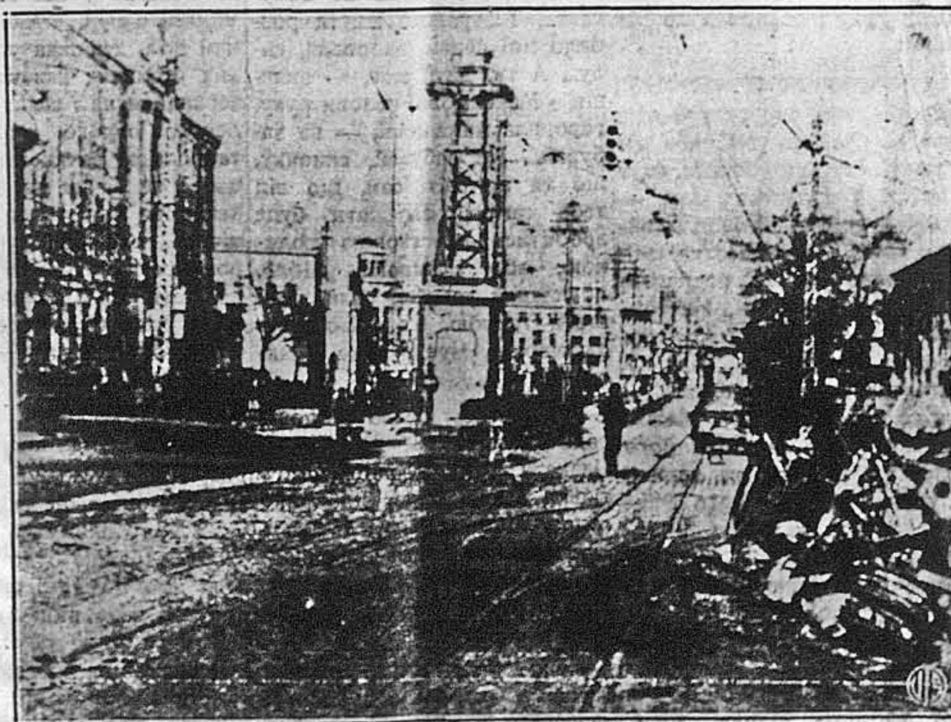
Німецькі звідомлення говорять, що жорстока боротьба в Лібії далі ведеться і перевагу ще не осягнула ні одна сторона. „Битва в Лібії це не пікнік", говорять німецькі звідомлення. — Італійські звідомлення виявляють оптимізм і кажуть, що неправдою є, начеб британці заняли Бардію, чи Ґембот.

НАТУП НА МОСКВУ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Німецькі звідомлення говорять, що їхні сили підсунулись ще ближче під Москву і в деяких місцях віддалені від неї вже лиш на 18 миль. Німці певні, що тепер вони візьмуть Москву. Але натякають, що їм мабуть прийдеться цілу Москву знищити, бо совєтські війська, маючи багато часу, мусіли підмінувати кожний будинок і кожну стопу вулиці.

СПРОБА БРИТІЙЦІВ ВИСІСТИ НА ЕВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТИНЕНТ

Малий відділ британського війська пробував з моря висісти на французький беріг. Німецькі прибережні сили гарматними стрілами його відбили. Про цю спробу згадують також німецькі звідомлення та кажуть, що його вони цілком знищили. Британські звідомлення говорять, що він вцілости вернув домів і тільки один вояк був ранений.

МІСТО СИМФЕРОПОЛЬ
у центральному Кримі по занятті його німцями.

ЗНАЧІННЯ БРИТІЙСЬКОЇ ОФЕНЗИВИ В ЛІБІЇ

ВІШІ. — Невтральні мілітарні кола, які всесторонньо приглядаються перебігови кампанії в Лібії, говорять, що та кампанія матиме велике значіння для обох воюючих сторін. Бо ходить тут не лише про знищення армії, як це офіційно заповіли обі сторони, але ходить ще більше про знищення політичних укладів в Африці. Якщоб британцям та кампанія вдалась, то сила держав „осі" в Африці цілком зникне. Колиж не вдасться, то та сила ще більше скріпиться, що матиме для Британії дуже прикрі наслідки. Тому саме обі сторони так пильно до цеї кампанії підготовлялись і нагромадили стільки війська.

БРИТІЙЦІ ЗРІВНОВАЖЕНІ В СВОЇХ НАДІЯХ.

ЛОНДОН. — Британські офіційні кола радять пресі не робити занадто рожевих надій на вислід кампанії в Лібії. Себто вони кажуть що перемога буде цілком певно по стороні Британії, але та перемога не прийде так блискавично. Це справа не днів, але тижнів. Свої надії на остаточну виграну офіційні британські кола покладають на тім, що в британців кращі резерви і ті резерви вони можуть лекше доставити на поле бою.

КРИТИКА КНЯЗЯ І КНЯГИНІ ВИНДЗОРІВ.

ЛОНДОН. — В британськім парляменті один посол з партії праці, Алексaндер Слови, запитав підсекретаря заграничних справ, чи знає він про те, що поїздка князя і княгині Виндзор по Злучених Державах Америки викликала неприхильну опінію серед американців, тому, що Виндзори жили дуже виставно, возили за собою багато клунків, витрачали гроші на ріжні люксусові речі, в той час як англійці в дома терплять та в імя цього терпіння домагаються від Америки помочи? Підсекретар відповів, що про це нічого не знає. — Представник князя Виндзора на Багамах, довідавшись про цю критику, в імені князя заявив, що американська преса з вимком чотирьох випадків добре віднеслася до князів. Також неправдою є, начеб князі поводилися дуже виставно, та витрачали гроші на люксус. Княгиня купила собі потрібні речі лише в крамниці, заряджуваної Червоним Хрестом.

ВІДМОВА ТВОРИТИ ЖИДІВСЬКУ АРМІЮ.

ЛОНДОН. — Представник уряду в британськім парляменті заявив, що британський уряд, хоч у засаді був на початку погодився зо створенням жидівської армії в Палестині, яка складаласяб з 3,000 місцевих палестинських жидів, а з 7,000 інших, зо світу, — тепер порішив такої армії не творити, а то тому, що є брак зброї і воєнних продуктів. Інші посли висказували на це свої завваги і казали, що уряд не робить цього з політичних причин.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАРЯДЖЕННЯ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. — Внаслідок впровадження в Франції протижидівських законів, французькі власти в Парижі почали виставляти на продаж будинки, що належали до жидів. Фабрики, крамниці й інші економічні заведення, вже давніше перейшли з рук жидів до рук французів.

СТВОРЕННЯ ҐЕТТА У ЛЬВОВІ.

ЛОНДОН. — Німецька влада будує у Львові ґетто, жидівську частину, в якій поміститьсяб 120,000 жидів. Водночас та сама влада призначує подібні частини для німців, українців і поляків.

ЗЕМЛЕТРУС У ПОРТУҐАЛІЇ.

ЛІСБОНА. — В цілій Португалії, а також на Азорських і Канарійських островах, минулого вівтірка дався відчути великий землетрус, якого Портуґалія не зазнала від 1755 року, коли то землетрус потяг за собою 50,000 жертв в людях. Але цей раз жертв не було, хоч є певне знищення в будинках.

ЯПОНІЯ ДАЛІ ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІЙНИ.

ТОКІО. — Японський премієр виголосив до японської нації промову, в якій говорить, що нація мусить бути готова до найбільших жертв. Водночас преса широко розписується про відновлення протикомуністичного пакту, підписаного на днях в Берліні з державами „осі", та іншими краями. В той спосіб японська преса підкреслює поновне зближення Японії з державами „осі".

ФРАНЦУЗЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „ДОНКІРК" ЗНОВ ГОТОВИЙ.

ЛОНДОН. — Французький боєвий корабель тяжкої ваги, 26,000-тоновий „Донкірк", якого ушкодили в Орані британські кораблі після того, як Франція замирилась з Німеччиною, тепер знов направлений і готовий до боротьби.

„ЧИСТКА" В ПАРТІЇ ФАЛЯНҐІСТІВ.

МАДРИД. — Еспанська правляча партія „фалянґістів" зазнала з боку свойого проводу чистки. Цю чистку перевів її головний секретар, генерал Хозе Луїс де Аресе.

ВІШІ МОВЧИТЬ ПРО ПОМІЧ ДЕ ГОЛЬОВИ.

ВІШІ. — Французька преса загадочно мовчить про поміч генералови Де Гольови, яку Злучені Держави Америки обіцяли йому дати. Генерала Де Ґоля уряд Віші узнав „зрадником" і позаочно засудив його на смерть.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить исилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Глядіти Як На Тимчасове

Очевидно, що це болить кожного українця, коли бачить, як націстівська влада розпоряджаєсь українськими землями як своїми і прилучує Галичину зо Львовом до Польського Генерального Губернаторство. Природно, що це обурює український нарід, як Гітлер дає „презенти" Румунії в виді української пристані Одеси і округи. Але до таких річей треба українцям навикнути. Ще не одно таке станеться, заки закінчиться ця війна! І ще не один такий „презент" зробить Гітлер з не одної української землі, а може навіть і з цілої України. І не тільки Гітлер! Знайдуться і такі, що захочуть прикривати себе навіть демократією і торгувати українськими землями, їх ділити, чи собі взаємно признавати. Бо щоб не іти далеко, треба поглянути тільки на совєтсько-польські відносини, щоб побачити, скільки там є позакулісових интриг і взаїмного недовіря та гіпокризії, а все це головно через те, що нема згоди щодо цього, скільки і хто з тих партнерів мав би загарбувати української землі.

Ось так представляються ті справи. Ця дійсність не є для українського народу радісна. Ні теж для усіх тих, що бажаліб бачити по цій війні у світі справжній новий лад, а тим самим лад без насильств, поневолень цілих народів та загарбувань чужих територій. Так є, що не чути нігде такого офіційного голосу, що заповідав би отверто й ясно визволення для України, а українському народови свободу і незалежність, як це заповідається іншим народам. Навпаки, факти вказують на те, що існують сили, що працюють у тому напрямі, щоб український нарід був надалі поневолений.

По демократичному боці офіційно нема ворожого становища до української визвольної справи. Принаймні не видно, щоб її поборювано в принципі. Для демократій є принаймні якесь виправдання, що воєнні обставини і міжнародня конюнктура не вказують на те, щоб ту справу видвигати. Зате по Гітлеровім боці є і формально всі дані на те, щоб Німеччина проголосила вже тепер принаймні в принципі, що українському народови належиться своя власна і незалежна держава. Бож Гітлера не звязує тепер ніяка співпраця з СССР чи з Польщею. Тому він міг би легко сказати таке слово. А коли його не висказує, значить спекулює. Значить, що не думає признати українському народови права на самостійне, державне життя.

Та коли роздумуємо над тими справами, завжди памятаймо, що ця війна іде за новий порядок у світі. І тому, якщо не має бути нового страшного проливу крови, то вона мусить закінчитись таким вирішенням міжнародних справ в Европі, яке принесе волю теж і 45-міліоновому українському народови. Інакше не буде ніякого нового ладу. Буде тільки початок нового хаосу, що скорше чи пізніше закінчиться новою світовою катастрофою. Ось тому і те, що діється тепер з Україною, може мати тільки переходовий характер.

ЖИВИЙ ЖИВЕ ГАДАЄ

(Для „Свободи").

Чи нам мріяти про те, що якимось чудом Україна таки вийде з теперішньої війни великою й самостійною державою?

Соборна й самостійна українська держава — то не тільки мрія. Це — велика ідея. Це ідеал усіх щирих українських патріотів.

Цей ідеал був, є і буде так довго в серцях усіх щирих українців, поки не відродиться справжня Українська Держава. Доказом цього — сотні тисяч українських патріотів, що віддали своє життя за цю велику справу. Доказом цього міліони населення України винищеного большевицькою владою страшним голодом з року 1932-го на 1933-го тільки на те, щоб цей ідеал українського народу не здійснився. Тоді, як знаємо, знищила Москва навіть і таких українських радянців, як Шумський, Скрипник, Хвильовий, Любченко. Та, як бачимо, можна знищити і кілька міліонів одиниць, але великого ідеалу викоренити з душі українського народу неможливо. Оцю глибоку правду висловив прекрасно Шевченко словами: „Не вмирає душа наша, не вмирає воля, і неситий не виоре на дні моря поля..." От тому то всі щирі українці оправдані, коли мріють і надіються, що таки колись їхній найвищий ідеал сповниться, себто, що Україна стане самостійною, та нею буде правити самий український народ, і то по демократичному, — згідно з найдавнішою традицією українського народу.

Слабші з українців могли вже почасти зневірюватись й махати на все рукою. Але таких мало. Могли такі сказати: „Щож, була Україна до недавна під Польщею й Росією, а тепер опинилася під Німеччиною. Як була поневолена, так й осталася!" Так справді й сталося. Україна представляє знову страшну руїну. Цього року пережила вона мабуть ще страшнішу трагедію ніж у році 1240-ім з рук татар, чи як голод 1933-го року. Та чи тільки про те нам думати, що попередньо Україна була поневолена білою й червоною Москвою, а тепер брунатносорочною Німеччиною? Живий живе гадає. І тому ті українці, що при життю ще осталися, повинні вже тепер думати й приготовлятись на те, щоб подати помічну руку своїм братам, як тільки стане це можливим. Можна вже й тепер складати жертви на руки Американського Червоного Хреста для потерпівших від війни українців. Та ще булоб ліпше, якби американські й канадійські українці створили спеціяльний фонд для рятунку українського народу в Европі, що опинився в крайній біді внаслідок війни. Коли скінчиться війна, такого фонду нараз неможливо буде створити. Розуміється, що такий фонд теж міг би знаходитися під покровом Червоного Хреста, щоб не викликати ніяких підозрінь. Він міг би бути вжитий, наприклад, для негайної допомоги українським культурним працівникам, що опинилися в крайній нужді через війну.

Канадійські й американські українці розуміють, що вони передовсім вірні й щирі громадяни Канади або Злучених Держав. Тому перший їх обовязок належить Канаді й Злученим Державам. Та не булиб з них і примірні канадійці та американці колиб вони забували за своїх братів по походженню в Европі й не подали їм помічної руки саме тоді, коли вони пережили страшну трагедію й опинилися в крайній біді й є над пропастю голодової смерти.

Мріймо й надалі, що український народ таки колись стане господарем своєї власної землі — України. Але заразом щиро подбаймо, щоб врятувати від голодової смерти якнайбільше українських людей, а зокрема українських культурних працівників.

О. Івах,
Винніпеґ, Канада.

З АНҐЛІЙСЬКОЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ ПРО УКРАЇНУ

„Нема Української Держави".

ЛОНДОН. — Тижневик „Фрі Юроп" (17. жовтня ц. р.) під заголовком „Німецькі пляни щодо Росії" пише:

„Це перший раз, що Німеччина розкрила свої пляни щодо Совєтського Союзу. Зроблено це в спеціяльній заяві д-ра Функа, міністра економії, при відчиненню Східних Торгів в Кеніґсберґу, 12. жовтня. Тепер уже поминено так добре відому балаканину про „визволення" поневолених народів; не було навіть найменшої згадки про українську державу. Д-р Функ сказав, що німецький „Остравм" не кінчиться на балтійських краях чи Польщі; він також обнимає Росію. Тепер стає ясним, чому німці вживають дрібних Квіслінґів в Литві, Латвії, Естонії, Білорусі й Україні. Їм поручено справу адміністрації підбитих територій, одначе дійсна влада спочиває в руках німецьких губернаторів, Льозе в Ризі, Кубе в Мінську і Еріха Коха в Києві. Росія має бути вмішана в всеевропейський „новий порядок", а це означає, що не буде окремої російської держави, все одно: совєтської чи царської)."

„Українці й москалі — два ріжні народи" — пише „Шікаґо Трибюн".

ШІКАҐО (Ілл.). — Найбільша шікаґовська газета „Шікаґо Трибюн" з 19. листопаду ц. р. пише в редакційній статті п. з. „Слабе місце Росії" між іншим, таке:

„Україна й Крим лежать на периферіях СССР. Українці або малороси, беручи з етнографічного боку, є народом зовсім відмінним від москалів. Вже від 11. століття виростали ріжниці щодо мови, а татарські наїзди вбили ще глибше цей клин, що відмежив москалів і українців. Майже 100 років існує сильний сепаратистичний рух в Україні, а в 1917 році українці здобули на короткий час самоуправу.

„В додатку до тих історичних відмін, досвід мешканців полудневої Росії (України) під червоною диктатурою цілком не наклонив їх до більшої любови Росії. Великий голод в 1921—22 рр. страшно спустошив Україну. Найуміркованіші дані стверджують, що більш як міліон людей згинуло з голоду. Деякі подають, що число загинувших з голоду доходило до 9 міліонів.

„Коли Сталін почав колективізувати сільське господарство, на Україні створено штучний голод, який скосив від 3 до 4 міліонів людей в рр. 1931—33. Бо, сказав Сталін, „ліквідувати кулаків, означає їх знищення, вигублення їх як кляси". І як про це писав В. Г. Чеймберлин „Голоду вживано нарочно як засобу державної політики, як останнього засобу для зломання опору селян проти нової системи".

„За індиферентність Леніна й варварство Сталіна платиться нині розгромом південних совєтських армій. Населення немає вибору між наїздниками, себто між червоною тиранією, яку знає, і нацистичною тиранією, яка на думку народу не може бути гіршою якщо не ліпшою, і тому саме населення пасивно здається судьбі, що її несе новий завойовник. Якщо люди не зможуть мати свободи, то принаймні, думають вони, не будуть мати залишок панування попереднього наїздника".

Якби не мали чим журитись, а тільки „польськістю"... Львова.

Переслано нам з Ютики, Н. Й. витинок з польсько-американської газети „Слово Польске" з 7. листопада ц. р., в якому виписано, які то кривди завдає полякам американська преса, коли згадує за Львів і не пише, що це польське місто. Згадана газета пише, що американська преса „прямо безкритична", а у відношенні до польської справи „таки нехлюйна". Дослівно пишеться у тій польській газеті ось таке:

„Бо більшість американських газет, пишучи про Львів, пише без жадної рації й підстави, що Львів є українським містом, хоч він ним ніколи не був, не є й не буде. Подібно малася справа з Вильном, з якого постійно роблено столицю Литви, так як зо Львова зроблено столицю Совєтської Західньої України. Очевидно що й Луцьк лежав на Західній Україні, а Барановичі в Совєтській Білорусі. Усе це — очевидна глупота і й нехлюйство".

Далі згадана газета приходить до такого заключення, що це діється в наслідок духового лінивства американських журналістів, які „пишуть про все, хоч поняття не мають, про що пишуть". А декотрі то таки видно що й „злу волю"...

Виглядає, що деякі поляки не мають важнішої журби від тої, що от американці називають Львів українським містом. Це правда, що польські шовіністи, вчили і далі вчать світ, що Львів й Вильно це „польські міста". Та надходить час, коли зачинають отвиратись двері для правди і світ зачинає добачувати, що Львів лежить на українській етнографічній території, та що був оснований уже дуже давно й то — українським королем.

„Українські націоналісти бачать, що німці забувають свої обіцянки".

КАЇРО (Египет). — Звідомлення, що прибувають тут з України та Білорусії стверджують, що українські й білоруські націоналісти сильно розчарувались щодо обіцянок даних їм німцями. Ці звідомлення кажуть, що німці почали кампанію, щоб здескредитувати український і білоруський визвольний рух. Тимчасом Східна Галичина вже приєднуна до Генерал-Губернаторства Польщі. А українських і білоруських провідників, яким перед війною обіцяли державну незалежність, усувають німці на бік, а замість тих німецькі „ґавляйтори" перебирають владу у Львові й Києві.

Зо звідомлень виходить далі, що німці почали видавати український часопис „Нова Доба", в якому гостро критикують українських провідників та заповідають, що українців жде світла будуччина, якщо вони будуть терпеливі. В багатьох школах замісць української мови, впроваджено німецьку.

Щоб Піднести Мораль Червоної Армії

Боротьба з гітлерівським наступом стає щораз тяжчою і це мабуть заважило на тому, що Сталін рішився на досить знаменний крок, а саме на створення спеціяльних червоних преторіянів, які нагадувати мають колишні царські „ґвардійські полки". Як доносить Карл фон Віґан, кореспондент Герстових газет в Шангаю, большевицьке радіо в Іркутську та Хабаровську рознесло приказ Сталіна про встановлення „червоних ґвардійських відділів".

В повідомленні говориться, що тою новою військовою елітою командуватиме ген. Туленієв, б. командант московської військової округи. До цеї еліти належати мають 9 совєтських дивізій, в які входитимуть найкращі, „доблесні" червоноармійці. Вояки цих ґвардійських червоних дивізій діставатимуть подвійні платні, а підстаршини й старшини одержуватимуть 50% більше ніж їхні співтоварищі в інших совєтських частинах.

Як подають, Сталін рівнож привернув в червоній армії найбільші воєнні відзначення, а це „Хрест Юрія". Це також наслідування відомого царського „свято - георгієвського хреста". Тільки тепер Сталін викинув слово „святий". Це відзначення менш-більш відповідалоб британському „Хрестові Вікторії" та німецькому „Залізному Хрестови".

Наглий зворот Сталіна до московських царських традицій, в опінії білоґвардійських еміґрантів в Шангаю являється намаганням рятувати нагло впадаючу мораль совєтської армії. А заломання це є наслідком того, що протягом пять місяців війни з Німеччиною, червона армія не виграла ні одної більшої битви, та що по кількох тижнях більшого застою німцям вдається знову наступати в напрямі Кавказу, Москви та Вороніжу. Московські еміґранти на Далекому Сході вперто вірять, що в Росії прийде до національної революції, яка остаточно може „спасти святу матюшку Росію".

Ще більш парадоксальними виглядають ці поголоски, що таку здогадливу націоналістичну революцію поведе маршал Шапошніков, б. полковник царської армії, який перед кількома тижнями був іменований Сталіном шефом ґенерального штабу червоної армії. Ці самі жерела подають, що Шапошніков є одиноким, що може наважитись до... переговорів з Гітлером.

Усі вісти треба брати, як й всі інші подібні вісти, з великою обережністю, бо тепер дуже тяжко визнаватись, коли і де є крихітки правди, а де чиясь пропаґанда.

НА СЕЛІ

Повість

(1) М. ШКОЛИЧЕНКА

I.

У Максима Мисака, як і у кожної людини, був і батько і мати, але хто вони були — ніхто того не знав і не відав, так само не відав, як і сам Мисак. Коли йому було десять років і на його очах умирала хора „мама", тоді вперше довідався він, що та мама була зовсім не його мама, а просто чужа, стороння жінка, що годувала Максима до девять років. Тоді „маму" звали Марусею Степовою; вона доживала останні свої дні на кватирі у міщанки, перекупки Мокрини Хведорівни. З того часу, як Максим почав памятати себе, то завжди бачив перед собою ті самі дві кімнати, у яких жив з мамою, і ту саму Мокрину, що завжди приносила їм ранком молоко і яку мама називала або хазяйкою, або Мокриною Хведорівною. Колиж мама заслабла, то нераз посилала Мокрину за лікарем, часто скаржилась їй на свою хоробу і нераз в розмовах з нею згадувала імя — Максим. Хлопець угадував, що то про його була річ, але не прислухався до розмови і не знав, про що була бесіда. Колиж мамі зробилося дуже вже недобре, тоді вона послала за Мокриною і наказала, щоб та зараз же прийшла вкупі з ним. Мокрина жила в одному домі через сіни і через хвилину обоє вони вернулись до хорої мами. Мама важко дихала; у грудях у неї хрипіло і вона дуже часто спинялась, коли говорила тоді. Усіх маминих слів Максим не памятав гаразд або позабував, алеж ті слова, що доторкались саме до його, він памятав ясно й виразно. Мама поклала тоді йому на голову свою холодну важку руку і говорила до хазяйки:

Мокрино Хведорівно! Чую у своїй душі, що завтра вже мене не буде на світі. Цю ніч я умру. Усе, що бачите отут у хатах, я призначаю вам, — візьміть собі. У скрині знайдете гроші... Що зостанеться після похорону — потратьте на його, на Максима... Не обижайте його. Він був круглим сиротою до цього часу, а завтра осиротіє ще більше, — то ж не обижайте його. Малим немовлятком я знайшла його в Полтаві, в снігу, на вулиці. Цілу ніч відтирала його спіртом, плакала над ним, побивалась, просила Бога одоровити його. Бог приняв мої молитви, оживив, одоровив його. Я хотіла віддати його в поліцію, але та ніч, віддана на пів замерзлій дитині, зробила мені Максима рідною дитиною і я лишила його у себе. Ось, уже десять років минуло, як кохаю його, доглядаю, обороняю від хороб та всього поганого. Задля його тільки і приховувала я ті гроші, хотілось мені зробити його людиною, та Господь не допускає... Театральне життя розбило мої нерви, здоровля, силу... А ти, дитя моє, — знявши з Максимової голови руку, говорила мама далі, — не забувай... Не забувай, синочку, що ти на світі сам, що від тебе самого залежати буде зробитись або гарною людиною, або поганою... Дбай, прикладай усі свої сили, щоб стати гарною, а не поганою людиною... Чуєш мене, Максимку?

— Чую! — Ледво відповів тоді Максим, але не плакав. Плакати йому не хотілось, а тільки важко було, відбирало голос. Мама теж не плакала і не стогнала; вона тільки часто спинялась, бо у неї хрипіло в грудях, у горлі, і важко було говорити.

Тієж таки ночи, сонного Максима забрали від мами і перенесли в хату до хазяйки Мокрини. Там розбуркали його і відвезли аж на другий кінець міста до Мокриного брата. Максим прожив там два тижні, а може й більше, бо коли Мокрина забрала його і привела до себе до дому, то на кватирі у неї стояли вже мамині шафи, етажерки, зелений стіл, декілька малих круглих столиків, канапка, крісла, зеркало мале і велике і багато дечого іншого, окрім одежі та зеленої великої скрині, — цього не бачив він ні в одній хаті. Про маму йому не казали нічого, але він дуже добре розумів, що мами вже не було на світі, бо й та кватира, де жили вони, була тепер порожня, обвита новими шпалерами і „красільщик" докрашував саме підлоги.

Максим думав про маму що дня, сумно було йому без неї, та він мовчав, не скаржився і не казав нікому ні єдиного слова. Страшно було йому питати про це, та і взагалі він почував себе ніби заляканим, хоч його й не обижав ніхто і не гримав на нього. Мокрина та її чоловік поводились з ним ласкаво, так саме як і з Омельком своїм сином, що був на два роки старший від його. Кожної суботи, як і при мамі велось, йому мили голову, давали чисту сорочку, а раз на місяць водили до лазні і він ні в чому не спостерігав ріжниці між собою і Омельком, а все таки почував себе чужим, боязко ходив по хаті, несміливо просився піти погуляти з дітьми, а коли йому приказували що, то слухав уважно і зараз же робив, що було звелено, хоть часом і не бажалось йому того робити.

Через рік Максима віддали до тієї самої школи, до якої другий уже рік ходив і Омелько. Максим був тихим і в школі, боявся учителя і все, що той задавав вивчувати — вивчував як своїх пять пальців.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ПОДІЛИЛИСЯ.

У Берліні відбулася конференція представників Німеччини й союзних з нею держав: Японії, Італії, Болгарії, Данії, Фінляндії, Румунії, Словаччини, Мадярщини, Еспанії, Манчукво, Хорватії.

Якийсь час тому відбулася в Лондоні конференція начальників держав, запріязнених з Англією: Норвегії, Греції, Югославії, Польщі, Чехословаччини.

У цей спосіб накристалізовується поділ держав і народів на ворожі табори. Деякі держави й народи ще находяться поза двома воюючими таборами, але видай не надовго.

НЕВДОВОЛЕНІ СОЮЗНИКИ.

На Американському Жидівському Конгресі в Болтиморі, в стейті Меріленд, виступали бесідники з критикою Великої Британії: за її політику супроти жидів, головно за її нехіть дозволити на організацію жидівської армії.

У польських газетах в Америці можна часто стрінути нарікання поляків на їх російських союзників. Мовляв, росіяни не дбають за польську армії; вона вигибає без користи для польської справи і т. і.

З Европи доносять, що в Гітлері розчарувалися націоналістичні провідники ріжних ненімецьких народів, що покладали великі надії на поміч Гітлера в будові своїх національних держав.

НАЙБІЛЬШІ?

На Американському Жидівському Конгресі виступив з промовою Натан Гезанг, президент Сіоністичної Федерації в Аргентині, і сказав: „Демократичні народи, союзні в цій війні, котрої ми, жиди, є найбільшою жертвою..."

Не знати, в якому значінню називав Гезанг жидів найбільшою жертвою. Наприклад, чи брав він під увагу число членів народу, захоплених війною, чи велич їх мук. На всякий випадок, якби не було, багато народів не захоче признати жидам цього першенства. Возьмім хочби поляків: чи є такий поляк, який признав би, що хтось у світі більше терпить від нього за свій край?

Тому чи не було би практично для кожного народу, що паде жертвою цієї війни, не підносити претенсій на першенство?

ДЕ ВОНИ СТОЯТЬ?

Між державами, що є союзні з Великою Британією, не видно балтійських держав, наприклад Литви.

Не видно їх теж між державами, котрих представників скликається тепер на конференцію союзників Німеччини.

Що сталося з балтійськими державами? Де стоїть у цій війні Литва?

ТЕПЕРІШНІСТЬ І БУДУЧНІСТЬ.

Пробують на це питання відповісти „Українські Щоденні Вісті". Кажуть, щодо Литви, що група президента Литви Сметони є фашистівська й що Сметона звязаний з Гітлером.

Одначе, кажуть „Вісти", що між литовськими фашистами гітлерівської школи є багато елементів, розчарованих з гітлеризму, бо їх гітлерівці обманули.

Не знаю, стільки віри можна давати вістці про ці розчарування, коли там рівночасно пишеться, що прихильникам Сметони здається, що сам Сметона може порівнюче дуже легко дістатися до Америки. Адже Сметона вже давно в Америці.

ВОЛЯ И ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Коли газетярі сперечаються за те, чи розчарування ріжних груп з Гітлера доведе ці групи до виступу проти Гітлера, в місті Енгельвуді, в стейті Ню Джерзі, померла 111-літня муринка, що була колись рабою в Верджинії, а підчас американської громадянської війни стояла постійно проти північних держав, навіть коли провідник північних стейтів, президент Лінколн, визволив муринів з рабства.

Читаючи про цю муринку, я зовсім не можу бути таким певним, що люди, які поклали на Гітлера надію на визволення, обернуться проти нього, як він їх заведе в їх надіях. Певно, що дехто з розчарування може відвернеться, але певно не всі. А будуть і такі, що аж тоді до Гітлера навернуться, як переконаються, що він не думає їх визволяти.

Бо є люди, які люблять і високо цінять волю, а є знову люди, які волі не цінять, а принаймні не високо. Згадана муринка казала, що вона не бачила, як її родина буде могти удержуватися, як не стане рабства. І між білими людьми теж є подібні люди, що ставлять економічне забезпечення вище свободи. Чейже від того, що в них шкіра біла, у них душа не є інакша.

МУРИНСЬКІ СИМПАТІЇ.

Звісно, що симпатії покійної нині чорної рабині були по стороні її панів тому, бо вона виросла в рабстві й не могла собі уявити економічного забезпечення без рабства. З того міг би дехто робити висновок, що ті, котрі не виросли в рабстві, вже будуть мати інакші переконання й певно будуть ворогами рабства.

Що по части так воно є, це правда, але лише почасти. Рабські звички не пропадають вси зараз зо знесенням рабства. Багато з них остається ще й по знесенні рабства, а деякі через довгі покоління. Кажуть люди, які цю справу розслiджували в науковий спосіб, що зовсім виразні наслідки рабства можна помітити навіть у третьому поколінню по знесенні рабства.

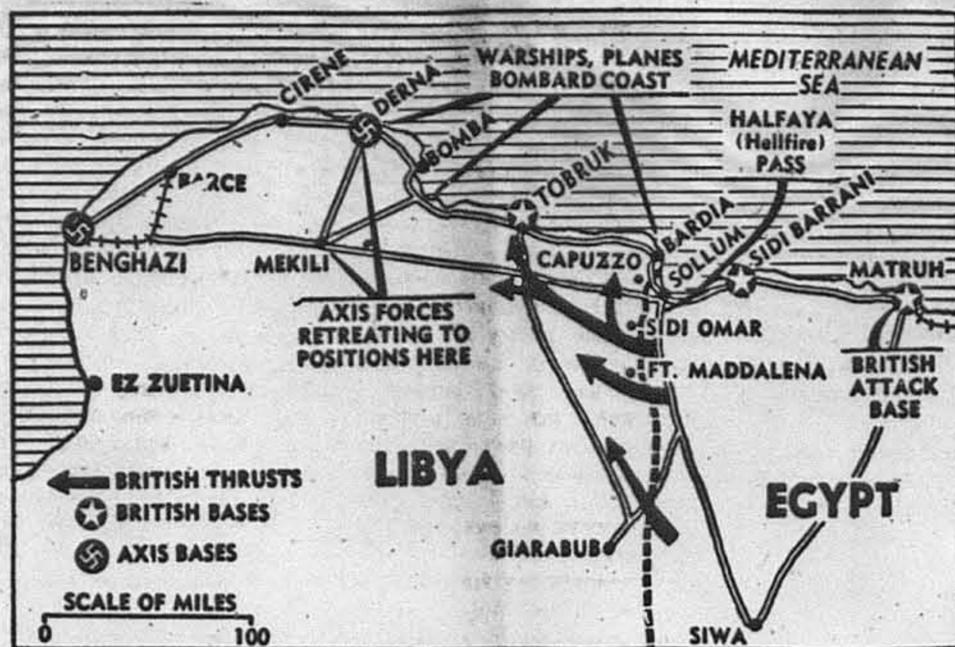
Здається, що тепер не може бути й сумніву, що велика порція поширення гітлерівських симпатій серед американських муринів, має своє коріння в рабській психіці муринів, переданій їм не життям під рабством, але вихованням родиною й расою, пересяклими рабською культурою.

БЕЗ ГОРДИНІ.

Доказом поширення прогітлерівських симпатій серед американських муринів є їх преса. Та ці сипатії поширені теж і серед інших груп американського населення (як про це іноколи свідчить преса тих груп).

Замітно, що серед муринів поширюються гітлерівські симпатії, не дивлячися на те, що Гітлер має для муринів найвищу погорду. Це власне є одною з признак невимерлого рабства.

Серед інших груп, які проявляють симпатії до Гітлера, є теж такі, для яких Гітлер має повну погорду. І це тому, що відай має ті самі жерела, що гітлеризм серед муринів. Не треба забувати, що коли Линколн видав еманципаційну проклямацію про муринів у 1862 році, цар Олександер Другий видав еманципаційний указ про селян Росії лише один рік передтим.

БРИТІЙСЬКІ УДАРИ В ЛІБІЇ. — Британські війська відкрили другий фронт у Північній Африці, ударяючи пятьма дорогами на Лібію, як це показано на карті. Механізована армія, піддержана сильно повітряною й морською фльотою, показує в боротьбі нову силу бритійців. Обложений ворогами британський гарнізон у Тобруку має надію на скору відсіч.

ЯК КОМУНІСТИ, А УКРАЇНСЬКІ ЗОКРЕМА, ПОМАГАЮТЬ КАНАДІ Й АМЕРИЦІ?

(Надіслане з Канади)

Від того часу, коли Росія поневолі стала союзницею Англії, всі комуністи та їх симпатики в Канаді й Злучених Державах змінили свою тактику підривної праці. Передтим вони з запілля закликали всіх саботувати воєнну продукцію, не давати рекрутів, не позичати державі грошей, домагатися високої заробітної платні, боротися за скорочені години праці, визволення з тюрем всіх комуністів, вибрання до парляментів робітничо-фармерських послів, які в остаточному повинні створити такий уряд, який зумів би забезпечити вигідне життя для всіх покривджених.

Робили вони оцю свою підривну роботу на широку скалю: по всіх фабриках, мешкальних дільницях, а також і в армії. Результат з цього був немалий. Багато робітників виходили на страйк тоді, коли воєнні змагання вимагали від них найбільшої продукції. Багато молодих хлопців не йшли в армію. І досі я не знаю одного випадку в Канаді, щоби ті хлопці, які були виховані ними, йшли до армії! Колись їхали сотнями в Еспанію, а тепер оборонити свою батьківщину, свою землю, де вони родились — не хочуть!

Де причина? Щоб її знайти, то треба було пройти основно їхню школу від альфи до омеги. І от, хто пройшов її, простудіював усі їхні крутійства, які вони називали „марксистсько-ленінською наукою" той і знає, чому комуністи один раз роблять так, а другий інакше. Той, хто все це знає, ніколи не буде одушевлятися теперішніми їхніми формальними закликами, бо добре знає їхню вартість. Йому ці заклики є добре відомі. Тому розшолопує він їх з твердої тупи й приглядається їм ближче. Щож знаходить він у них? А знаходить те, за чим і шукав: „Робітники й фармері, єднайтесь! Боріться проти фашизму й реакційної кліки в себе, в Канаді й Америці! Домагайтесь від уряду визнання СССР і місця на представництво його в Канаді! Поможім червоній армії знищити всюди фашизм! Домагайтеся висилки всякої зброї для червоної армії!"... Навіть у тих формальних закликах не находить він одного слова про те, щоб готовились „робітники й фармері" помогти Канаді, Британії й Злученим Державам! Не знаходить він закликів до молоді, щоб вона масово вступала в ряди канадійської, британської та американської армій! Не знаходить він зо свічкою в руках і таких закликів, щоб народ помагав потерпівшим від тяжких ран у Британії; щоб працюючі в воєнній індустрії по Канаді й Злучених Державах не виходили на страйки, але щоб працювали зо завзяттям та посвятою скільки зможуть, бо від них не мало залежатиме і вигра цієї затяжної війни!... Про це вони не пишуть, не говорять тепер, навіть для формальности, й, потрібно це знати — не будуть і в майбутньому! А не будуть лиш тому, бо завданням комуністів не було, не є і не буде помогти в критичній хвилі державам зо системами, противними більшовицькій системі правління, але використати всі рухи й по можности провадити їх у такому напрямку, щоб можна було підготовити всі бідніщі суспільні верстви до остаточної своєї мети, якої вони ніколи не зречуться — соціяльної революції, яка завсіди приходить після довгих та затяжних війн...

Тепер ще скажемо дещо про дійсну працю комуністів у Канаді й Злучених Державах, яку проробляють вони подальше від людських очей, собто підпольно. В Канаді їх партія заборонена. Отже вони й надалі сходяться малими гуртками по хатах і ведуть при закритих дверях і вікнах свої наради, як їм тепер використати час і підготовити маси до, як вони кажуть, „наближаючоїся соціяльної революції"... Всі ці наради відбуваються все в нових назначених місцях. Про них нічого не знають їхні „симпатики". Назначують такі сходини „звязкові" поодиноких гуртків. На тих нарадах читаються „обіжні листи", які все доручують їм „спеціяльні післанці" з СССР. В тих „обіжних листах" є вказівки, що та як діяти комуністам у сучасну пору серед тих мас, з якими вони живуть та працюють.

Наприклад тепер вони „вияснюють", що „англійська буржуазія поставила собі за завдання знищити СССР"..., що „робить вона це все на спілку з німецькою буржуазією... й тому не хоче на домагання СССР відкрити Західного Фронту, бо це вже не буловь у користь пануючої кляси, а соціяльної революції"... І дальше: „Щоб цьому запобігти, то потрібно працюючим масам повести кампанію за те, щоб такий фронт відкрити; а щоб голоси працюючих мас мали силу, то потрібно паралізувати індустрію, бо вона й так зараз не приносить ніякої користи для СССР..."

А тому, що „Канадійська Армія є лише знаряддям капіталістичної машини, то наша молодь не повинна добровільно вступати в її ряди, а коли вже заберуть її силою, то тоді вона повинна затямити добре одно: навчитись воєнного ремесла й відтак у відповідний час вдарити по тих, які гнобили її ввесь час..." Щоб на цьому не скінчити своїх парафраз, вони йдуть дальше й „навчають", щоб „зброї не здати так довго, поки не створять вони такого ладу, який забезпечив би існування для всіх поневолених"...

До тих, що працюють по фабриках говориться в тих „обіжних листах", що „їхнєм завданням є охопити весь юнійний провід, бо вони одинокі є і будуть здібними повести всіх трудящих до збеалізування комуністичної мети— соціяльної революції..." Щоб не мали перешкод у своїй підривній роботі, яку часто-густо вони стрічають від щирих патріотів не-комуністів, то повчають робити ось як: „Всіх тих, які противляться нашим наказам, пятнувати як фашистів, ворогів демократії й домагатися в часописах, на вічах у своїх промовах, а також і резолюціях до урядів, щоб їх арештували й вивезли до концентраційних таборів, а на їх місце звільнили до праці в наших рядах усіх інтернованих наших товаришів..."

На масових вічах, які влаштовують вони для мас чужинного походження, в тому випадку для українців, комуністи говорять дещо інакше. В останніх часах я мав нагоду почути з уст комуніста-редактора „Українського Життя", яке видається комуністами в Торонто (називається він Роман Гарматюк), де він говорить про „причини неуспіху червоної армії", що „всю вину за неуспіхи червоної армії й успіхи та непобідну силу гітлерівської армії" потрібно приписати нікому іншому, тільки „англійській буржуазії...", бо на його думку, то „початки успіхів Гітлера сягають ще Мінхену"..., що ще там прибобіщили й гарантували всю свою поміч Гітлерови англійські капіталісти... й тому немає сьогодня Західного Фронту, а з ним і ніякої помочі для СССР!"...

На тому вічу не було згадано ані одним словом про великі жертви народів Британської Імперії; не було згадано, щоб купувати воєнні бонди, щоб вступати до канадійської армії, але зате було багато сказано, щоби збирати всі жертви на поміч СССР, на поміч червоній армії, а закінчили, щоб „підготовлятись і до того часу, коли рішатимемо долю Канади"...

Дуже багато було там сказано, як паралізувати Комітет Українців Канади, який тепер найбільше помагає Канаді й Британській Імперії виграти війну з Гітлером та його сателітами й тим самим звільнити також і український народ від неволі та ярма. Наприклад, КУК називано „реакційним тілом", яке „працює серед українського населення в Канаді, закликаючи його до збірок на такі цілі, які не принесуть ніякої користи для трудящого народу..." „Тому", закликали вони, „потрібно зводити нам страшну боротьбу з КУК та його наємними буржуазними наймитами так довго, поки канадійський уряд не розвяже його"... Чому таку „затяжну боротьбу" потрібно зводити з КУК, дуже легко можна догадатися. Тому, бо до КУК входять такі організації, які в минулому й тепер виквивали підривну роботу комуністів і кожного дня були готові помогти урядові знищити розкладовий елемент у Канаді.

Ось так тепер комуністи та їхні симпатики помагають Канаді й Злученим Державам.

Ось до чого вони готують несвідомі воєнним лихоліттям розпущені маси. Очевидно, що про це все добре знають такі чинники, яких завданням є про те знати. Тому коли це пишемо, нікого не обурюємо, а виявляємо те, що є для добра Канади і Злучених Держав, себто нашого власного, бож ми самі є їхніми горожанами.

В. Г.

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Джерзі Сіти, Н. Дж. — Братство св. І. Хрестителя, від. 270 У. Н Союзу, закупило два примірники „Історії України" М. Грушевського й вислало їх до конгресменки Мері Т. Нортон в Вашингтоні і до Ню Джерзі Стейт Тічерс Каледж.

Лудлов, Масс. — Товариство ім. І. Франка, від. 253 У. Н. Союзу, замовило два примірники „Історії України" англійською мовою, призначуючи один примірник для конгресмена Чарлза Р. Клезона в Вашингтоні, а другий для Лудлов Гай Скул Лайбрері.

Асторія, Л. Ай. — Братство св. о. Николая, від. 5 У. Н. Союзу, закупило два примірники „Історії України" і призначило один для містової бібліотеки в Асторії, а другий залишено в Братстві для вжитку членів, в першу чергу молоді.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What simple satisfactory way is provided for all of us to express our gratitude for being Americans?

A. The means is the purchase of Defense Savings Bonds and Stamps — available to almost every man, woman, and child. Ownership of even a 10-cent Stamp carries the satisfaction of knowing you have helped the Nation to arm.

Q. What denominations of Defense Savings Stamp are on sale at retail stores?

A. Stores are concentrating on selling 10-cent and 25-cent Stamps, in order to get a maximum number of customers to participate in the Defense Savings Program. Many stores also carry 50-cent, $1, and $5 Stamps. Stamps of all denominations may pe purchased at post offices.

NOTE.—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at retail stores.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ЗГОДА З МЕКСИКОМ.—Д-р Дон Франсіско Нахера, наліво, мексиканський амбасадор, секретар скарбу Моргентав і секретар скарбу Мексика, Едвардо Суарес, підписують економічну угоду, котра стабілізує мексиканську монету.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КАРНЕҐІ, ПА.

Листопадове Свято.

Дня 2-го листопада ц. р. Українська Громада в Карнеґі, Па., при піддержці Сестрицтв, Братств, Товариств, Українського Горожанського Клюбу, Золотого Хреста й 63 від. О. Д. В. У., відсвяткувала „Листопадове Свято".

Свято це залишиться на довгий час в памяти всіх тих які були на нім присутні. Розпочалося панахидою, яку відслужив о. М. Кучер в церкві в полудне, а Святочний Концерт відбувся на галі парохіяльній вечером, при битком заповненій галі.

Вступне слово на Листопадовім Святі виголосив предсідник парохії, гром. Й. Корба. Програмою свята проводив вміло місцевий парох.

Реферат виголосив п. редактор М. Хандога на тему: „Ідея в українськім народі й її виконавці". Святочне слово виголосив п. адвокат Онишків. Обидва зуміли своїми високопатріотичними бесідами зелектризувати волю публики, яка їх нагородила бурхливими оплесками.

Панна Кузишин, що грала на піяні, знана карнеґійцям ще з дитинства, тепер є студенткою каледжу. Студіює гру на піяні і спів. В своїй грі поробила великі поступи, а що є талановита і пильна, має всі дані стати за кілька літ професійною силою. Її родичі, Тома і Олена Кузишин, є бизнесменами і щирими та жертвенними українцями.

Співали три сестрички Онишківні, молоденькі і музикальні. Вони гарно співають, а найстарша з них Леся ще й талановито грає на піяні. Можна погратулювати родичам, що так гарно свої дочки виховують. Вони можуть бути примірoм для богатьох родин, наших професіоналістів, бо поправно говорять українською мовою, часто виступають на наших концертах, де співають, грають і танцюють.

Пані Юлія Кучерова віддеклямувала з великим чуттям артистично дві поезії, що підходили якраз до цього свята. Це старокраєва учителька, що бере живу участь в народньому життю. Видно, що має вроджений талант і досвід, бо деклямація вийшла як у професійної артистки. Це саме треба сказати і про деклямацію пані Марії Вонс-Хандоги. Її поява на пітсбурзькому горизонті, це велика цінність для нашої лемківської еміґрації. Вона за один рік свойого побуту в Пітсбурщині дала себе пізнати багатьом громадам, а в Карнеґі, Па. поераз перший на цім святі, де була незвичайно щиро витана.

Програму концерту, закінчив наш славний артист Михайло Голинський, своїм могутнім голосом, який в останній пісні „Ой козаче мій" М. Гайворонського, підніс його до високого „Г".

Пані Вонс-Хандога своїм голосом нагадувала співака-жайворонка, а п. артист Голинський, нагадував своїм могучим тенором громовий голос Довбуша, чи великий дзвін на святоюрській горі у Львові.

По закінченні концерту вийшов на сцену енерґійний голова 63 від. ОДВУ, п. Грицько Микитка, та в коротких, щирих словах подякував всім участникам, що взяли участь у святі, як і гостям з Ембрідж, Мікіс Ракс і з інших сторін.

В часі концерту о. Кучер завізвав присутніх до збірок на українських полонених у Швайцарії. Присутні зложили $46.40.

Як в церкві в часі панахиди за борців - героїв, що упали за волю неньки України, так само в часі концерту на галі, видніла символічна могила з трираменним хрестом гарно заквітчана. Святочний концерт закінчено відспіванням: „Ще не вмерла Україна" і „Май Контрі".

По закінченні концерту запрошено учасників і гостей з околиць до долішньої галі, де вже виднів застелений стіл. Настрій був родинно щирий. Зайшли сюди і два судді, які спізнилися на концерт. Зайшли оправдати своє спізнення. Представив їх п. адвокат Онишків, а вони висказували свої симпатії до українців. Далі п. Микитка хотів дякувати п. артистові Голинському у формі зелених, від чого артист рішуче відмовився. Казав, що мешкаючи довший час в Карнеґі, почуває себе до обовязку причинитися до звеличання Листопадового Свята.

Піснями „Не пора", „Ми гайдамаки" та „Ми йдем вперід, над нами вітер віє" закінчено смачну вечеру, за що особливо належиться подяка членам 63 від. ОДВУ і членицям УЗХ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Поручають „Історію України".

Відділ 146. У. Н. Союзу вислав до "Library of the University of Michigan, Ann Arbor, Michigan" один примірник „Історії України" М. Грушевського з таким письмом:

"Branch Lodge 146 of Detroit, Michigan, of the Ukrainian National Association, a fraternal beneficial association, donates to the University of Michigan's Library a copy of Michael Hrushevsky's History of Ukraine published by the Yale Press to make available to the faculty and students the most authoritative history of Ukraine published in the English language. It is hoped that it will serve a useful purpose in promoting a better understanding of the History of Eastern Europe."

Signed Paul Andrus, 12311 Moran Avenue, Secretary U. N. A. Lodge 146, Detroit, Michigan.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРИНЦ В АМЕРИЦІ.—Одинокою особою, що дістав від британців право вільного переїзду з Італії до Америки, є князь Алессандро Торльонія, що приїхав оноді до Америки відвідати свою хору матір. При його висіданні привитали його сестри.

НЮ БРІТЕН, КОНН.

Відсвяткування листопадової річниці.

Мешканці нашого міста Ню Брітен довго будуть згадувати день 9. листопада, коли то вся українська громада взяла участь у відсвяткованню річниці „Листопадових днів".

Вечером зійшлися люди до прекрасної церкви, щоб там зі своїм парохом, о. Е. Писарем, відслужити молебень і панахиду за поляглих героїв. По молитвах люди ввійшли до парохіяльної авдиторії, де за хвилину розпочався концерт з відповідно приготовленою програмою. Ціла програма була поділена на дві части: сумну і весело-побутову. Кожна точка програми мала свою вартість як щодо значіння так і виконання, за що публика не жалувала оплесків. Живі образи зворушували до глибини кожного присутного і давали більше надії і віри, що страждання українського народу не підуть марно. Слухаючи реферату молодого диріґента п. Л. Нахвостача, мушу признати вмілість обняти широкий предмет, бо в півгодиннім рефераті змальовано картини українського життя від початків аж до листопадових днів 1918. року. Головним його закликом був зазив до родичів і молодших, щоб бралися спільно до пізнання української історії, бо теперішня політична ситуація вимагає від кожного з нас добре знати цю історію.

Вислідом таких думок є те, що матимемо серію лекцій, які дасть проф. М. Чубатий, що буде викладати про історію України, що неділі від год. 7. вечером у церковній авдиторії.

Започатковано це дня 11. листопада, коли то зійшлося споре число слухачів. На тих зборах вибрано репрезентаційний комітет, на чолі з о. Е. Писарем і місцевим дяко-учителем п. Л. Нахвостачем, котрі мають занятись збіркою на покриття коштів.

З нагоди Листопадового Свята хочу зложити щирий привіт всім хористам, що так гарно написувалися у своїх виступах під умілою управою диріґента та бажаю їм дальших гарних успіхів.

Парохіянин.

ПРОБА З ПРОБОЮ. Поліція міста Канзас Сиֳі в Мезурі рішилася робити з кожним автовим візником, пійманим на нещаснім випадку, пробу, чи він не пяний. Шоб переконатися, чи його способи пробування згоджуються з правдою, заряд поліції шукав за добровольцями, котрі згодилися би віддатись пробі. Кожний з пробуючих дістав по дві унції горівки що пів години. Потім кожного відведено домів.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 11. листопаду 1941. року помер довголітній член Тов. Української Січи, від. 59. У. Н. Союзу в Бриджпорті, Кон.,

МИХАЙЛО БУДНИК.

Покійний походив зо села Іванівка, повіт Скалат, Галичина. Прожив 53 роки. Оставив у смутку жену Меланію, сина Володимира й дочку Стефанію.

Похорон відбувся в пятницю, 14. листопаду, з укр. правосл. церкви Покрови Пречистої Діви Марії. При участи місцевого пароха о. А. Бека відпровадили Покійного Михайла члени товариства Укр. Січи і знайомі на вічний спочинок на Угорський цвинтар св. Івана в Стратфорді, Кон.

Нехай прибрана земля Вашингтона буде Йому пером!

Мих. Галькевич, секр.-кас.

ТАРЗАН, ч. 451. Задержаний.

Завізвавши Ґуйона до себе, підступний Вилйено в той спосіб зміг вивести з дому свого брата Зелю і Тома.

Прийшовши до дому Вилйема і побачивши, що його нема вдома, хоч той був вислав йому наглячий заклик, Ґуйон почав підозрівати Вилйена.

Він нагадав собі погрозу Вилйена, що той викраде йому Зелю. Згадавши про це Ґуйон поспішно побіг назад до свойого дому.

Він прибіг ще на час, бо застав в коритарі Вилйена, Зелю і Тома. Вилйено, побачивши брата, закричав: „Геть мені зо шляху, вона моя невільниця".